

א א מ"י פ"א מ"ל
אבות ה"ב סמ
עין מה עושה לה"ע ס'
כ ס' ד'
ב ב מ"י ס' פ"א ה"א
סמ ס' עושה לה"ע
ס' כ ס' פ"א
ג ג מ"י ס' פ"א מ"ל
ונוטע ה"א סמ עין
ל עושה לה"ע ס' כ
ס' י'
ד ד מ"י פ"א מהלכות
י"ט ה"א ופ"ב ס'
ה"ב ג סמ עין נ'
עושה לה"ע ס' ק'
ס' י'
ה ה מ"י פ"א ה"ב ג
עושה ס' ק' ע' ס' י'
[כ]

תורה אור השלם

1. כי יקח איש אשה
ובעלה ויהיה אחד
תהיה בשר אחד
ספר ברייתא ויהיה
אחד
דברים כ"א
וידבר אל עשרון
באזני עם הארץ לאמר
אך אם אתה לא שוקע
נתתי קצף השרה קח
ממני ואקברה את מתי
בראשית כ"ג
2. השרה אשר קנה
אברהם מאת בני חת
שמה קבר אברהם ושרה
אשתו
בראשית כ"ה

הגהות הב"ח

(ה) תוס' ד"ה האשה וכו'
דהא גבי יבמה ר"ב עין
כש"מ ד"ה ס' קפ"ב

תוס' ר"י הוקן

מחני' האשה נקנית
לבעל באחד מג' דרכים
וקונה את עצמה מיד
הבעל וכולה מפרש
בגמ' היבמה נקנית ליבם
קנין גמור לירשה
ולישא לה בביתא אבל
ההוא קנין דלעיל לא הוי
קנין גמור דעדיין אינו
ירשה ואינו מטמא לה
אם הוא כהן, אלא
שנעשית ארוסה.
גמ' התם. בפרקא דלקמן
[מא, א]

האשה נקנית. הכא תני דה"א וכן בכמה דוכתין גבי אש
ואשה קמני דה"א כמו האשה שהלכה (עומת דף קד):
האשה שהלך בעלה (שם דף פו): האשה שנתארמלה (כחיות דף טו):
האש מקדש (לקמן דף מה). וקשה דבההיא דתנן בתולה נשאת (כחיות
דף ג.) אלא לא תני הבתולה נשאת וי"ל דהכא אקרא קאי כלומר האשה
המזוורת בפסוק דאשכחנא בשום דוכתא
בתולה נקרא מפורש גבי נשואין דכתיב כי
יקח איש אשה אזל בתולה לא קאי
אקרא דלא אשכחנא בשום דוכתא
בתולה נקרא מפורש גבי נשואין דכתיב כי
אזל קשה לקמן (דף יד:) דתנן עבד
עברי עבד כנעני (דף כב:) אמה
עבריה (דף יד:) אלא לא תני בהם
ה' דהא מזוורין בפסוק וניהו ושמא
דגני עבד ואמה אין נופל בהן לשון
ה' שאין מזוורין כ"כ לפי שהלך
לפרש בהן דגני מנייהו אי נעברי
אי נענעני או נעבריה או נענעני
(ה) דהא גבי יבמה קמני היבמה ואין
למוש כל כך שכי"מ שונה התנא
לשון הרהוט לו צפה דכן מצינו שם
מקומות ששונה המעשה קודם המנין
כי האל דהא וכן בתולה נשאת
ליום (ל)רביעי אחריו שזה לאילן בשלם
(ס)דרכים והמורה נקנית מ"מ דברים
(אבות פ"ו מ"ה) ויש מקומות ששונה
המנין קודם כמו נעשרה מאמרות
(שם פ"ה מ"ה) אור ל"ד בודקין
(פסחים דף ג.) ו' ימים קודם וי"כ
(יומא ד' ג.) נשבעה דרכים בודקין
את הזכר (וה"פ פ"ב מ"ב) בג' דברים שזו גיטי נשים לשחרורי עבדים
(גיטין ד' ט.) (ב) ב"ש אומרים בריה. במס' עדיות (פ"ד מ"ו)
תני ליה גבי קולי ד"ש ומומרי ב"ה ואע"ג דאי קבלה קדושין מאחרי
תני ליה גבי קולי ד"ש ומומרי ב"ה ואע"ג דאי קבלה קדושין מאחרי
תני ליה גבי קולי ד"ש ומומרי ב"ה ואע"ג דאי קבלה קדושין מאחרי

האשה

נקנית בשלש דרכים וקונה את עצמה בשתי
דרכים "נקנית בכסף בשטר ובביאה בכסף
(ס) בית שמאי אומרים בריה ובשורה דירה ובית
הלל אומרים (ס) בפרומה ובשורה פרומה ויבמה
היא פרומה אחד משמנה באיסר האימלקי
וקונה את עצמה בנט ובמיתת הבעל היבמה
נקנית בביאה וקונה את עצמה בחליצה
ובמיתת היבם: גמ' האשה נקנית מאי
שנא הכא דתני האשה נקנית ומ"ש החם
דתני האיש מקדש משום דקא בעי למיתני
כסף וכסף מנ"ל (ג)מר קיחה קיחה משרה
עפרון כתיב הכא וי' יקח איש אשה וכתוב
התם ונתתי כסף השרה קח ממני וקיחה
איכרי קני דכתיב (ס) השרה אשר קנה אברהם
א' את הזכר (וה"פ פ"ב מ"ב) בג' דברים שזו גיטי נשים לשחרורי עבדים
(גיטין ד' ט.) (ב) ב"ש אומרים בריה. במס' עדיות (פ"ד מ"ו)
תני ליה גבי קולי ד"ש ומומרי ב"ה ואע"ג דאי קבלה קדושין מאחרי
תני ליה גבי קולי ד"ש ומומרי ב"ה ואע"ג דאי קבלה קדושין מאחרי
תני ליה גבי קולי ד"ש ומומרי ב"ה ואע"ג דאי קבלה קדושין מאחרי

האשה נקנית. לבעלה: בשלש דרכים. כדמפרש ואילן. והאי
שלם לשון נקבה הוא ובגמרא (ד) בעי אלא תנא לשון
נקבה: וקונה את עצמה בשתי דרכים גרסי: וקונה את עצמה.
להיות נרשומה להנשא לאחר: בכסף ובשטר.
בגמ' (לקמן ד' ה:) נותן לה כסף או שזה
כסף ואומר לה הרי את מקודשת לי
(שטר כותב לה על הנייר אע"פ שאינו
שזה פרוטה הרי את מקודשת לי
ביאה בא עליה ואמר התקדשי לי
ד"ש מפרש בגמ' (דף יא.) פרוטה.
של נשמת איסר האשילקי. של כסף
ודמיו שונה פרוטות: היבמה נקנית.
(ו) ליבם: בביאה. להיות כאלו לכל
דבר שאם בא לגרשה אח"כ אינה
צריכה הימנו חליצה אלא גט. אבל
שטר וכסף אין מועילין זה מן המורה
אלא מדרבנן דתקון דמשי זה מאמר
כדאמר' ביצמות (דף ג.) אבל אינו
גומר זה להיות יורשה (ו)ומיטמא לה
ולא לפרטה מן החליצה אלא לפוסלה
על שזר אחיו (ס) גמ' ומאי שנא
הפס. בפרק שני (לקמן דף מה.) דתנא
האיש מקדש זו ובשלוש נתיני הכא
האשה מתקדשת: משום דקבעי
למיתני כסף. דגני קנינין ואמרין
לקמן (דף יד:) כסף מנלן דנקנית זו
ומפרשין דגמרין קיחה קיחה משדה
עפרון דאיקרי קנין הלכך מנא הכא קנין:
וכסף מנלן. לאו הכא קא בעי לה
אלא לקמן (ד' ג.) והא האל מתקן
קאמר לה לכולא מילתא משום דקא בעי למיתני כסף וכסף מנלן ילפינן
ליה לקמן (דף יד:) מקיחה וקיחה לשון קנין הוא הילכך תני האשה נקנית:
ונתיני

הוא ב"ש למומר' מיהו לאו להכי מיתשיל' כדאמרין ביומא (דף פ.) כי אשכחיל לענין עוג מלך העשן: בפרומה ובשורה פרומה.
חומה דלא הוה ליה למיתני אלא בשוה פרוטה דתנן בזהב (ב"מ ד' ה.) חמשה פרוטות הן ההודאה בשוה פרוטה והאשה מתקדשת בשוה
פרוטה וי"ל משום דתנא כאלו בכסף מפרש צריכה כסף דירה ל"ש ופרוטה ל"ה ולפי שלא נעשה לומר כסף דוקא ולא שוה כסף דליק קיחה
קיחה משדה עפרון דמתיב ביה כסף מפרש שוה כסף וא"ת ומנא לן דשוה כסף ככסף? דהא לקמן (דף טו.) מייבגי ליה קרא דהא גבי עבד עברי
(ש)יב לרבות שוה כסף ככסף ופדיון הן דכתיב ביה (ס)כסף ואמר לקמן (דף טו.) דרז כהנא שקל סודרא צפדין הן ומנא לן דשוה כסף ככסף
ומיהו? בפרק קמא דשענוות (דף יד:) דרש כלל ופרט וכלל אבל גבי ערכין דכתיב ביה (ס)כסף והקדש נמי דתנן (ערכין דף טו.) גבי המקדש
שדכו שהקדש נפדה בכסף וכשזה כסף מנלן דשוה כסף ככסף מיהו בהקדשות נמי אפשר דדרשין כלל ופרט וכלל דהא אין הקדש נפדה
בקרקע כדאמרין בזהב (ב"מ דף נד.) הרי אמרו אין הקדש מתחלל ע"ג קרקע דרחמנא אמר ונתן הכסף וקם לוי (ויקרא דף ה.) נמי
אמרין דאין פדיון הקדש ומעשר שני בשטר אבל גבי קדושין וערכין מנלן דשוה כסף ככסף וי"ל דילפינן מע"ש וא"ת והא גבי נזיקין
נמי כתב קרא (ס)כסף ישיב לצעלו ודרשין צ"ק ד"ק (דף יד.) ישיב לרבות שוה כסף ככסף וא"ת הוה נזיקין ועבד עברי שני כתובין
הבאין כאלה קרא ונלמדין ויש לומר דמרייהו צריכי דאי כתב עבד גירדא לא מצי למילף נזיקין מנייה לפי שמצינו שהקפיד הכתוב לענין
מיטב וסד"א נמי כסף דוקא ולא שויו' להכי איטריך כסף ישיב גבי נזיקין וגבי ע"ע איטריך נמי קרא דלא מצי למילף נזיקין דהוה
אמינא עבד דומיא דנזיקין ואם מיקני בקרקע ליבשי מיטב לך איטריך מרייהו אי נמי וי"ל אי כתב עבד הוה אמינא דין הוא
שנקל עליו דיכול לפדות עצמו אפי' בשוה כסף כדי שלא יעמעע צין העובדי כוכבים אבל גבי נזיקין דלא שייך למימר כך לא אמרי'
הכי ואי כתב בנזיקין גירדא לא מצי למילף עבד מנייה דס"ד דלא יהיה שוה כסף ככסף בעבד לפי שגם הוא גרס לו לימכר על
שנא ונתן צפירות שביעות וכו' יוס' צ"ר חנינא דלקמן (ד' כ.) וס"ד דנחמיר עליו לומר דוקא כסף ולא שויו' ודאי דאיטריך קרא
לפדיון הן והקדש דשוה כסף ככסף וי"ל קדושין וצ"ק ד"ק (דף יד.) ישיב לרבות שוה כסף ככסף וא"ת הוה נזיקין ועבד עברי שני כתובין
ובבמה פרושה. הא דלא מפרש כמה הוא דירה משום דדינר היו יודעין כמה היה שהוא אחד (א)מכ"ד דינר של זהב
כדאמרין בריש הזהב (ב"מ ד' מד:) אבל פרוטה איכא פלוגתא בגמרא לקמן (דף יב.) (ו)ומנין דזילי וזימנין דייקרי' ועוד
דדברי ב"ה דקיי"ל כוותיה איבעי ליה לפרושי טפי: אחד מח' באיסר. כשהאיסרים כדים אבל כשהאיסרים ממזליין אחד
משנה כדאמרין בגמרא (שם): אימ"ל. מפרש ר"ת על שם איטילא של יון ואין לתמוה על הקו"ף: כדאשכחנא (נעורא ד'
שונעילא על שם שושן: היבמה נקנית ב'. חומה דלא תני מניינא דלעיל ונתיני נקנית בדרך אחד וקונה עצמה בשני דרכים
וכמו מניינא דלעיל למעוטי כדאמרין בגמרא (ה) הא מניינא נמי למעוטי דרישא למעוטי כסף ושטר כדדרש לקמן (דף יד.) דתני דכתיב
ואין כסף ושטר גומלין זה ומניינא דסיפא למעוטי וי"ל דלא ילף ק"ו מאשה כדאמר' בגמ' (שם) דדרשין בעלו אין מידי אחרינא
לא וי"ל דכחדא מילתא אין לשנות מניינא ואע"ג דגבי אחריו תנן שוה לאילן בג' דרכים וליכא בדרך א' התם בא לפרש דברים
המלוקים זו ומאחר דלא תנא מניינא ביבמה לא חש לשנות מניינא בעבד עברי (וכנעני) אי נמי משום דלא איטריך למיתני
בהם מניינא למעוטי מיד: מא' שנא הבא דתנן האשה נקנית. המ"ל אגב דבעי למיתני סיפא וקונה את עצמה דלא שייך התם
לשון קדושין וכה"ג משני בסמוך מיהו אומר הר"ר מנחם דה"מ למיתני ונתינת בשני דרכים דגבי קדושין שייך לשון הימנ':

משום דקבעי למיתני בכסף. והכא לא שייך למיתני ותנא דתני אטו חדא כדפרין לקמן (לשון קנין שייך נמי בשטר וצריכה
היה תמוה על לשון קנין אלא משום דלקמן תנא לשון קידושין והכא תנא לשון קנין אי נמי בשטר שייך נמי בשטר וצריכה
ואקח את ספר המקנה (וינתינו לז): ובכסף מנלן נטר קיחה קיחה משרה עפרון. ואם מאמר ומה צריך לכל זה? לא היה צריך לומר אלא כסף
איכרי קני דכתיב נחמי כסף השדה קח ממני וכתיב השדה אשר קנה אברהם אי נמי שדות בכסף יקנו וי"ל דהכא לא סגי דהי דכסף השדה
איכרי קני כסף דאשה לא איכרי קני לך צריך להביא ראיה לדאומ' כסף דגמרין אשה מנייה איכרי קני: ובכתיב התם נתתי בכסף
השרה קח ממני. אינו חושש אלא שמונא לשון קיחה אע"ג דלא דמי דקיחה דהא קיימא אכסף של שדה וקיחה דאשה לא קיימא
אכסף של אשה אלא אשה עצמה וא"ת וליתני האשה נקנת שהוא ליגנא דקרא טפי דכתיב כי יקח ותמן נמי עירובין (ד' כו:) הכל נקח בכסף
מעשר (ויצאה שייך נמי לשון קיחה דכתיב (ויקרא כ) ואיש אשר יקח את אחותו וי"ל דלא שייך למיתני סיפא ולקוחת עצמה צ"ב דרכים:
א'

[illegible]

התאריך: 11.05.2017

(א) כדכרס פ"ב מ"ח חולין
(ב) גיטין ט"ג
(ג) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(ד) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(ה) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(ו) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(ז) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(ח) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(ט) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(י) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(יא) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(יב) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(יג) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(יד) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(טו) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(טז) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(יז) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(יח) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(יט) [בסו"ט פ"ב מ"א]
(כ) [בסו"ט פ"ב מ"א]

הגהות הב"ח

(א) חו"מ ד"ה [בסו"ט]
[בסו"ט] וי"ל דהי"ל דלא
לחומרא: שו"ת ח"מ:
(ב) ד"ה מה דמיא [בסו"ט]
כל דבר שהוא מאכל כ"י
דקמן תפסות שביעית כלל
גדול אמר: (ג) [בסו"ט]
לענין כדכרס דכיון שאין
כדכרס אלא: (ד) ד"ה לא
וכי"פ כדכרס לענין
הכרס:

מוסף רש"י

על כל מים. אף על
שאינו נמשך אחר המים
בענין השארה (דכרס י"א)
והקמת גיטין כגון הירק
שם כן הירק דמי
בשקלא: (ד"ה י"א). כ"י.
מה שחזקו וכן הלכה: (ד"ה י"א)
מ"מ: אמרו שזה לאילן
לכל דבר. אף למעשרות
(סוכה י"ז).

מוסף תוספות

א. כדכרס לעיל [בסו"ט]
שביעית] בסוף פ"ב
(מ"ד). ה"ש בשביעית
פ"ט מ"א. ב. ועיקר
קרא לפסולת גזון ויקב
כדכרס לענין סוכה.
ח"ס ד"ה י"א. ד. וכן
מה. ג. וכן נראה
לדעת רמב"ם ורובי נמי
לא איצטריך לאשמעין
שנהגה באחרונה אלא
לאשמעין ביה דאולין
בזה בהר חנטה כשאר
אילנות לפי שיש בו
דבר דאולין בתר לקיטה.
ח"ס הרא"ש. ד. ע"י
שליח ובלילה אבל ביום
ע"י עצמן הא חזין
ולא קפדי. ח"ס הרא"ש.
ה. כשיש בהם ש"ס.
ש"ס. ו. ולא דמי לכסף.
ש"ס. ז. כדכרס י"א. וזו
ראיה דחליפין אב בפני
עצמו הם ולא חולדה
דכסף. ח. פ"י ישראל
קונה במעות וגוי במשכית
ואין לו עוד קנין אחר.
ח"ס הרא"ש. (והיינו כד"י)
שם וברשב"א נקט איבא
דהיינו אליבא דר"ל ועי'
ח"ס לקמן י"ד. ד"ה
הוא"ל ט. בח"ס הרא"ש.
לבד מחליפין שנהג
בשניהם. י. דקניא מניה
משמע שהעדים שלוחים
לקבל הקנין. ת"י מובא
במהרש"א. ועי' מהר"ר.

הס"ס הא קמ"ל. דטעם דאולין ציה אחר לקיטה משום אורחא
דמילתא הוא: מפני שדרכו ליגדל על כל המים. שמשקין אותו
במים שאובין בירק דהיינו טעמא דירק כדאמר ב"ה (דף י"ד). גורן
ויקב כתיב על רוב מים מעשר כדגן מן הגורן" כ"י מה גורן ויקב מיוחדין
שגדלן על רוב מים דהיינו גשמים

וממעשרין אחרי השנה שעברה
כדאמרין ב"ה (דף י"ב). דאולין
בזר שנה שהצילו שלש שנה ולא
אחר לקיטתו ולפיכך לה מקראי אף
כל שגדלן על רוב מים דהיינו אילנות
מתעשרין לשעבר ואע"ג דמעשר
ידעו דרזנן הוא"י אסמכיהו אקראי
יאלו ירקות שגדלן על כל מים
מתעשר לשנה הבאה: כ"י. ספק
היה ספק בהמה: יש בו דרכים
כ"י. דכיון דמספקא לן נחיל ציה
לחומרא: שו"ת ח"מ: וטעון כ"י
ד"ס: ולבהמה. חלבו אסור: ושו"ת
לבהמה ויח"י. טעון שמיטה: שאין
שוה לא לחיה ולא לבהמה. אסור
הרבעה עם בהמה וחיה: זו אסור
מן הדרכים. שהמה נט או שחור
ממדינת הים לר"י שאמר בפני
נכח ובפני נחמס כפ"ק דגיטין:
דאיכא פלוגתא. חילוק בדרכיו בדרך
זו הוא דומה לכלן ובדרך זו אינו
דומה כגון מתני' ב' דרכים למעוטי
חופה ללא קניא ודז"ש (ה"ב) הוא דהוי
אונס לזניה ולא אונס אחר ודגטין
באלו שוה ולא באומר תנו גט זה

לאשמי וטור שחור זה לעבדי דחור
לדאכא פלוגתא. דיקא נמי. דהיכא
לכל דבר: מניינא דרישא. ג' דרכים: מניינא דסיפא.
וקוה את עצמה בשתי דרכים: למעוטי חופה. שאם מקרה
ל"ה אביה לחופה לשם קדושין אינה מקודשת בכך: ולכך
הוא"ל. לקמן בשמעטין (דף ה'). חליפין. קנין
סודר: מה שזה מקניא בחליפין. דכתיב (רות ד') וישלף
נעלו והסם שדה הוא"ל: חליפין איסורו בפחות משום פרוטה.
דק"ל בפרק הזהב (פ"מ דף מ'). קנין ככלי אע"פ שאינו שוה פרוטה:

אף כל כ"י וקשה דהרי אחריו שגדל על כל מים כדאיתא בשמעטין ואפ"ה אמרין ששוה לאילן לענין שביעית לילך בזה חנטה ושמה
י"ל דהא דאולין ציה בזה חנטה לשביעית היינו דוקא לחומרא כגון אם חנט שביעית ונקט בשמינית א"י י"ל אע"ג דאחריו גדל על
כל מים אין לנו לחלקו מדיון שאר אילנות לענין שביעית כיון דלענין ערלה ורבעי לא חלקו מורה משאר אילנות ודרכה דגורן ויקב
לירקות אחת ולא לאחריו ומכ"מ לענין מעשר שהוא דרבנן תקנו חכמים אחר לקיטתו עיסורו הוא"ל וגדל על כל מים כירק וא"י
אחרי לא חשיב שהאחריו שוה לאילן כלל ואם שאלו כללים בכרס וליחשז דשוה לאילן בארבע דרכים וי"ל לא שוה לאילן לאילן לילך
בזה חנטה ולירק בזה חנטה: וא"ת אחרי לא חשיב ששוה לירק בשני דרכים כגון לענין פיהא דלא מיחייב אחריו בפיהא משום דאין
לקיטתו כאחד דלענין פיהא צעין לקיטתו כאחד"י ומהאי טעמא ממעטין תאניה בפרק כלל גדול (שם דף סה). ובפרק מקום שנהגו
(פסחים דף טו). וצריך נמי אין פיהא מתנהגת דאין כלל דבר המתקיים כדאיתא התם וי"ל כיון דאיכא אילנות טובה שאין חייבין בפיהא
וכגון האוב והחורבים השונים במסכת פיהא (פ"א משנה ה') לא שייך למינהי שוה לירק ומהאי טעמא נמי לא קאמר שוה לירק לענין
ביכורים (ו) שאין ביכורים אלא משענה מינין כדאיתא בספרי אס כן שוה נמי לשאר אילנות: א"ל א"ת ואלא בבהמה. פ"י (ו) לענין
הרבעה משום דמספקא לן אי מין חיה אי מין בהמה הוא הקשה ה"ר אליעזר ל"מ"ד (חולין דף פ). כ"י ציה בפני עצמו הוא מאי איריא
משום דמספקא לן כ"י אפילו ידעין דחיה היא לא מרביעין עליה חיה אחרת דאין מרביעין איל על צ"י וי"ל דאיתא כ"מ"ד (שם) כ"י זה
הבא מן התייש ומן הכזייה ומספקא לן אי חוששין לזרע האב או לא דאי הוא אחר דאין חוששין היינו מרביעין עליה צ"י:

ואשר בפחות מש"פ א"מ מקניא נפשה. פ"י כגונטרס משום דגנאי הוא לה הילכך בטיל לה תורת חליפין בקידושין ואפילו בכלי שיש
בה ש"פ אי ייחז לה בתורת חליפין וקשה לר"מ דא"כ פטטה ידה וקבלה מתקדש בפחות מש"פ ועוד כיון דתלי טעמא משום
דגנאי הוא לה א"כ אחרי לא פריך בגמרא בנתיב דרבי ינאי דקפדו אנפשייהו ולא מקדשי בפחות מתקדש דדינרי כ"י. כי היכי דפריך
לקמן (דף י"ב). אמילתיה דצ"ש ועוד קשה כיון דס"ד השתא למגמר קניי אשה מקניי שדה א"כ אשה נמי תקני בחזקה כמו שדה ועוד
ללקמן (דף ה'). צ"י בגמ' בשטר מנלן ומאי צ"י ליגמר משדה לכך נראה לר"מ דגרסי' בפחות משום פרוטה לא מקניא ולא גרס נפשה
דלא בקפידה תליא מילתא אלא ה"ט משום דגמר קניא קניא משדה עפרון דכתיב ביה כסף ובפחות משום פרוטה לא מיקרי כסף והמקשה
שהקשה תחילה ואימא ה"ט בשטר וחזקה לא הקשה דהא פשיטא דלא גמרין קניא לעשות אשה ככל עמיני שדה ולהכי מציעא לן לקמן
בשטר מנלן דלא גמרין משדה אלא לכסף דוקא דכתיב ביה קניא ולא פריך מחליפין אלא משום דהוי ענין כסף דקרא שיש בהם שוה פרוטה"
והכי פירושו ואימא ה"ט שתקנה אשה בחליפין כשיש באותם חליפין שוה פרוטה ענין כסף דקרא טפי משטר שיש בו שוה פרוטה דא"כ שישוה
השטר פרוטה כדאמרין גיטין (דף ב'). כתבו על איסורי הגאה כשרי אכל חליפין דשוה פרוטה דומין לכסף ומשני חליפין אימננו בפחות משום
פרוטה וא"כ אינם מטעם כסף אלא קנין אחר הוא"ל וא"ת היכי כ"ד דליף משדה עפרון שתקנה אשה בחליפין והא שדה עפרון גופא לא מיקני
בחליפין דלא מזני חליפין לעובד כוכבים דהא אמרין בבבבבות (דף ג'). מדשכרל בחדל עובד כוכבים נמי בחדל"י וי"ל דהיינו לזר מחליפין דומיל
דישראל בחדל וה"ק מדשכרל בחדל קנין חדש בן מחליפין שם בשניהם" וכן משמע לקמן (דף ה'). ג"י נמכר לעובד כוכבים ממקום מקנהו
בכסף נקנה ואין נקנה בתורת תבואה וכלים ומאי ניהו חליפין ש"מ דשאר דברים נקנין בחליפין לעובד כוכבים וכן היה רגיל ר"ת לשלוח
הרשאה ביד עובד כוכבים והיה מקנה בחליפין ומיהו בזה לר"י לומר שלא לכתוב וקנינה מיניה דאין שליחות וזכיה לעובד כוכבים כדאמרין
בפרק [משמין] דבבא מיעא (דף ע"א): אלא וקנה העובד כוכבים כתבין ואם תאמר אס כן כיון דפשיטא לן דאשה לא מקניא בחליפין
אחרי

התם הא קמשמע לן דדרכיה דאחריו בירק
מה ירק דרבו ליגדל על כל מים ובשעת
לקיטתו עישורו אף אחריו דרבו ליגדל על כל
מים ובשעת לקיטתו עישורו והא דתנן (ב"ב
י"ב) ב' דרכים שוה לחיה ויש בו דרכים שוה
לבהמה ויש בו דרכים שוה לחיה ולבהמה
ויש בו דרכים שאינו שוה לא לחיה ולא
לבהמה ניתני דברים ותו הא דתנן י"ז אחת
מן הדרכים ששוו גיטי נשים לשחרורי עבדים
ניתני דברים אלא כל היכא דאיכא פלוגתא
תני דרכים וכל היכא דליכא פלוגתא תני
דברים דיקא נמי דקתני סיפא" ר"א"י אומר
אחריו שוה לאילן לכל דבר ש"מ: מניינא
דרישא למעוטי מאי מניינא דסיפא למעוטי
מאי מניינא דרישא למעוטי חופה" וולרב
הוא"ל דאמר חופה קונה מק"ו למעוטי מאי
למעוטי חליפין ס"ד אמינא הוא"ל ווגמר
קיהה קיהה משרה עפרון מה ישרה מקניא
בחליפין אף אשה נמי מקניא בחליפין קמ"ל
ואימא הכי נמי חליפין אימננו בפחות
משום פרוטה ואשה בפחות משום פרוטה
לא

ויקב מיוחדים גדלים על רוב מים מתעשרים לשנה שעברה יאלו
ירקות שגדלן על כל מים ואע"ג דמעשר ירק מדרבנן וירק עושה
בין אב מדבר שהוא מדרבנן אסמכיהו רבנן אקרא" כדפירש בקונטרס
ור"י פ"י אס אינו ענין למעשר תנאו ענין לשביעית שנהג בירק מן
המורה דעיקר דרשה אחי' לשביעית לענין ירק דהוי דאורייתא בין
בירק בין באילנות כדאמרין ב"ה (דף טו). אחינא לך מעשר
חרובין דרבנן ואמרת לי שביעית דנות שוה דאורייתא וה"ה בירקות
דהוי דאורייתא מסתמא כלל דבר שהוא י"ל (א) אולן טוהמך כ"י דתנן
במ"ס שביעית (פ"ו מ"א) כלל אמרו שביעית כ"י וה"ק מה גורן
ויקב שגדלן על רוב מים ואולין בזה שנה שעברה לגבי שביעית

אף כל כ"י וקשה דהרי אחריו שגדל על כל מים כדאיתא בשמעטין ואפ"ה אמרין ששוה לאילן לענין שביעית לילך בזה חנטה ושמה
י"ל דהא דאולין ציה בזה חנטה לשביעית היינו דוקא לחומרא כגון אם חנט שביעית ונקט בשמינית א"י י"ל אע"ג דאחריו גדל על
כל מים אין לנו לחלקו מדיון שאר אילנות לענין שביעית כיון דלענין ערלה ורבעי לא חלקו מורה משאר אילנות ודרכה דגורן ויקב
לירקות אחת ולא לאחריו ומכ"מ לענין מעשר שהוא דרבנן תקנו חכמים אחר לקיטתו עיסורו הוא"ל וגדל על כל מים כירק וא"י
אחרי לא חשיב שהאחריו שוה לאילן כלל ואם שאלו כללים בכרס וליחשז דשוה לאילן בארבע דרכים וי"ל לא שוה לאילן לאילן לילך
בזה חנטה ולירק בזה חנטה: וא"ת אחרי לא חשיב ששוה לירק בשני דרכים כגון לענין פיהא דלא מיחייב אחריו בפיהא משום דאין
לקיטתו כאחד דלענין פיהא צעין לקיטתו כאחד"י ומהאי טעמא ממעטין תאניה בפרק כלל גדול (שם דף סה). ובפרק מקום שנהגו
(פסחים דף טו). וצריך נמי אין פיהא מתנהגת דאין כלל דבר המתקיים כדאיתא התם וי"ל כיון דאיכא אילנות טובה שאין חייבין בפיהא
וכגון האוב והחורבים השונים במסכת פיהא (פ"א משנה ה') לא שייך למינהי שוה לירק ומהאי טעמא נמי לא קאמר שוה לירק לענין
ביכורים (ו) שאין ביכורים אלא משענה מינין כדאיתא בספרי אס כן שוה נמי לשאר אילנות: א"ל א"ת ואלא בבהמה. פ"י (ו) לענין
הרבעה משום דמספקא לן אי מין חיה אי מין בהמה הוא הקשה ה"ר אליעזר ל"מ"ד (חולין דף פ). כ"י ציה בפני עצמו הוא מאי איריא
משום דמספקא לן כ"י אפילו ידעין דחיה היא לא מרביעין עליה חיה אחרת דאין מרביעין איל על צ"י וי"ל דאיתא כ"מ"ד (שם) כ"י זה
הבא מן התייש ומן הכזייה ומספקא לן אי חוששין לזרע האב או לא דאי הוא אחר דאין חוששין היינו מרביעין עליה צ"י:

ואשר בפחות מש"פ א"מ מקניא נפשה. פ"י כגונטרס משום דגנאי הוא לה הילכך בטיל לה תורת חליפין בקידושין ואפילו בכלי שיש
בה ש"פ אי ייחז לה בתורת חליפין וקשה לר"מ דא"כ פטטה ידה וקבלה מתקדש בפחות מש"פ ועוד כיון דתלי טעמא משום
דגנאי הוא לה א"כ אחרי לא פריך בגמרא בנתיב דרבי ינאי דקפדו אנפשייהו ולא מקדשי בפחות מתקדש דדינרי כ"י. כי היכי דפריך
לקמן (דף י"ב). אמילתיה דצ"ש ועוד קשה כיון דס"ד השתא למגמר קניי אשה מקניי שדה א"כ אשה נמי תקני בחזקה כמו שדה ועוד
ללקמן (דף ה'). צ"י בגמ' בשטר מנלן ומאי צ"י ליגמר משדה לכך נראה לר"מ דגרסי' בפחות משום פרוטה לא מקניא ולא גרס נפשה
דלא בקפידה תליא מילתא אלא ה"ט משום דגמר קניא קניא משדה עפרון דכתיב ביה כסף ובפחות משום פרוטה לא מיקרי כסף והמקשה
שהקשה תחילה ואימא ה"ט בשטר וחזקה לא הקשה דהא פשיטא דלא גמרין קניא לעשות אשה ככל עמיני שדה ולהכי מציעא לן לקמן
בשטר מנלן דלא גמרין משדה אלא לכסף דוקא דכתיב ביה קניא ולא פריך מחליפין אלא משום דהוי ענין כסף דקרא שיש בהם שוה פרוטה"
והכי פירושו ואימא ה"ט שתקנה אשה בחליפין כשיש באותם חליפין שוה פרוטה ענין כסף דקרא טפי משטר שיש בו שוה פרוטה דא"כ שישוה
השטר פרוטה כדאמרין גיטין (דף ב'). כתבו על איסורי הגאה כשרי אכל חליפין דשוה פרוטה דומין לכסף ומשני חליפין אימננו בפחות משום
פרוטה וא"כ אינם מטעם כסף אלא קנין אחר הוא"ל וא"ת היכי כ"ד דליף משדה עפרון שתקנה אשה בחליפין והא שדה עפרון גופא לא מיקני
בחליפין דלא מזני חליפין לעובד כוכבים דהא אמרין בבבבבות (דף ג'). מדשכרל בחדל עובד כוכבים נמי בחדל"י וי"ל דהיינו לזר מחליפין דומיל
דישראל בחדל וה"ק מדשכרל בחדל קנין חדש בן מחליפין שם בשניהם" וכן משמע לקמן (דף ה'). ג"י נמכר לעובד כוכבים ממקום מקנהו
בכסף נקנה ואין נקנה בתורת תבואה וכלים ומאי ניהו חליפין ש"מ דשאר דברים נקנין בחליפין לעובד כוכבים וכן היה רגיל ר"ת לשלוח
הרשאה ביד עובד כוכבים והיה מקנה בחליפין ומיהו בזה לר"י לומר שלא לכתוב וקנינה מיניה דאין שליחות וזכיה לעובד כוכבים כדאמרין
בפרק [משמין] דבבא מיעא (דף ע"א): אלא וקנה העובד כוכבים כתבין ואם תאמר אס כן כיון דפשיטא לן דאשה לא מקניא בחליפין
אחרי

מאחר שלא נזכר מהיכן אוספין אלא לימד על הספחים שהן אסורים
אפילו לאכילה וכ"ש לסחורה וסבר דספחים אסורין שביעית
מדאורייתא ואפילו קודם זמן הביעור וכשאלו מלואי' שביעית אסור
מדרבנן כדכי ישעיה כיואל ביה"ק וקסבר כל שאר ספחים אסורים
במלואי' שביעית אכל ספחי כרוב
שאין כיואל ביה בירקות השדה לא
גורין בהם משום שאר ספחים
דהא מינכרל מילתא ומה שגידל
אמהות הרי הוא של שביעית ואסור
ומה שלא הגיע הרי הוא של מלואי'
שביעית ושירי ומאלן דמי לזר איש
דאכל ספחי כרוב מלואי' שביעית
לא אחי למיכל שאר ספחים דהא
שאי משאר ספחים ולא גורין
הימירל משום איסורא מ"מ ש"מ
דלא אולין כלל בירק בזה לקיטה
אלא בזה רוב גידולים מדשרי ספחי
ששית שנכנסו לשביעית וי"ל דנשי
(א) דההיא דלא אולין בזה לקיטה
מ"מ בזה חנטה נמי לא אולין אלא
הגדל באיסור אסור בהיתר מותר
מה שאין כן באחריו ושאר אילן
דאולין לגמרי בזה חנטה דאם חנט
באיסור אפי' מה שגדל בהיתר אח"כ
אסור והשתא לשביעית שוה לאילן דהוי
הוי בירק הוי אולין בזה רוב גידול:
מה ירק דרבו יצ"ע ע"כ ב"מ.
טעמא דירק מפרש כפ"ק דר"ה
(דף י"ד). וס"ס דגורן ויקב כתיב גבי
מעשר כדגן מן הגורן כ"י מה גורן

אף כל כ"י וקשה דהרי אחריו שגדל על כל מים כדאיתא בשמעטין ואפ"ה אמרין ששוה לאילן לענין שביעית לילך בזה חנטה ושמה
י"ל דהא דאולין ציה בזה חנטה לשביעית היינו דוקא לחומרא כגון אם חנט שביעית ונקט בשמינית א"י י"ל אע"ג דאחריו גדל על
כל מים אין לנו לחלקו מדיון שאר אילנות לענין שביעית כיון דלענין ערלה ורבעי לא חלקו מורה משאר אילנות ודרכה דגורן ויקב
לירקות אחת ולא לאחריו ומכ"מ לענין מעשר שהוא דרבנן תקנו חכמים אחר לקיטתו עיסורו הוא"ל וגדל על כל מים כירק וא"י
אחרי לא חשיב שהאחריו שוה לאילן כלל ואם שאלו כללים בכרס וליחשז דשוה לאילן בארבע דרכים וי"ל לא שוה לאילן לאילן לילך
בזה חנטה ולירק בזה חנטה: וא"ת אחרי לא חשיב ששוה לירק בשני דרכים כגון לענין פיהא דלא מיחייב אחריו בפיהא משום דאין
לקיטתו כאחד דלענין פיהא צעין לקיטתו כאחד"י ומהאי טעמא ממעטין תאניה בפרק כלל גדול (שם דף סה). ובפרק מקום שנהגו
(פסחים דף טו). וצריך נמי אין פיהא מתנהגת דאין כלל דבר המתקיים כדאיתא התם וי"ל כיון דאיכא אילנות טובה שאין חייבין בפיהא
וכגון האוב והחורבים השונים במסכת פיהא (פ"א משנה ה') לא שייך למינהי שוה לירק ומהאי טעמא נמי לא קאמר שוה לירק לענין
ביכורים (ו) שאין ביכורים אלא משענה מינין כדאיתא בספרי אס כן שוה נמי לשאר אילנות: א"ל א"ת ואלא בבהמה. פ"י (ו) לענין
הרבעה משום דמספקא לן אי מין חיה אי מין בהמה הוא הקשה ה"ר אליעזר ל"מ"ד (חולין דף פ). כ"י ציה בפני עצמו הוא מאי איריא
משום דמספקא לן כ"י אפילו ידעין דחיה היא לא מרביעין עליה חיה אחרת דאין מרביעין איל על צ"י וי"ל דאיתא כ"מ"ד (שם) כ"י זה
הבא מן התייש ומן הכזייה ומספקא לן אי חוששין לזרע האב או לא דאי הוא אחר דאין חוששין היינו מרביעין עליה צ"י:

ואשר בפחות מש"פ א"מ מקניא נפשה. פ"י כגונטרס משום דגנאי הוא לה הילכך בטיל לה תורת חליפין בקידושין ואפילו בכלי שיש
בה ש"פ אי ייחז לה בתורת חליפין וקשה לר"מ דא"כ פטטה ידה וקבלה מתקדש בפחות מש"פ ועוד כיון דתלי טעמא משום
דגנאי הוא לה א"כ אחרי לא פריך בגמרא בנתיב דרבי ינאי דקפדו אנפשייהו ולא מקדשי בפחות מתקדש דדינרי כ"י. כי היכי דפריך
לקמן (דף י"ב). אמילתיה דצ"ש ועוד קשה כיון דס"ד השתא למגמר קניי אשה מקניי שדה א"כ אשה נמי תקני בחזקה כמו שדה ועוד
ללקמן (דף ה'). צ"י בגמ' בשטר מנלן ומאי צ"י ליגמר משדה לכך נראה לר"מ דגרסי' בפחות משום פרוטה לא מקניא ולא גרס נפשה
דלא בקפידה תליא מילתא אלא ה"ט משום דגמר קניא קניא משדה עפרון דכתיב ביה כסף ובפחות משום פרוטה לא מיקרי כסף והמקשה
שהקשה תחילה ואימא ה"ט בשטר וחזקה לא הקשה דהא פשיטא דלא גמרין קניא לעשות אשה ככל עמיני שדה ולהכי מציעא לן לקמן
בשטר מנלן דלא גמרין משדה אלא לכסף דוקא דכתיב ביה קניא ולא פריך מחליפין אלא משום דהוי ענין כסף דקרא שיש בהם שוה פרוטה"
והכי פירושו ואימא ה"ט שתקנה אשה בחליפין כשיש באותם חליפין שוה פרוטה ענין כסף דקרא טפי משטר שיש בו שוה פרוטה דא"כ שישוה
השטר פרוטה כדאמרין גיטין (דף ב'). כתבו על איסורי הגאה כשרי אכל חליפין דשוה פרוטה דומין לכסף ומשני חליפין אימננו בפחות משום
פרוטה וא"כ אינם מטעם כסף אלא קנין אחר הוא"ל וא"ת היכי כ"ד דליף משדה עפרון שתקנה אשה בחליפין והא שדה עפרון גופא לא מיקני
בחליפין דלא מזני חליפין לעובד כוכבים דהא אמרין בבבבבות (דף ג'). מדשכרל בחדל עובד כוכבים נמי בחדל"י וי"ל דהיינו לזר מחליפין דומיל
דישראל בחדל וה"ק מדשכרל בחדל קנין חדש בן מחליפין שם בשניהם" וכן משמע לקמן (דף ה'). ג"י נמכר לעובד כוכבים ממקום מקנהו
בכסף נקנה ואין נקנה בתורת תבואה וכלים ומאי ניהו חליפין ש"מ דשאר דברים נקנין בחליפין לעובד כוכבים וכן היה רגיל ר"ת לשלוח
הרשאה ביד עובד כוכבים והיה מקנה בחליפין ומיהו בזה לר"י לומר שלא לכתוב וקנינה מיניה דאין שליחות וזכיה לעובד כוכבים כדאמרין
בפרק [משמין] דבבא מיעא (דף ע"א): אלא וקנה העובד כוכבים כתבין ואם תאמר אס כן כיון דפשיטא לן דאשה לא מקניא בחליפין
אחרי

אף כל כ"י וקשה דהרי אחריו שגדל על כל מים כדאיתא בשמעטין ואפ"ה אמרין ששוה לאילן לענין שביעית לילך בזה חנטה ושמה
י"ל דהא דאולין ציה בזה חנטה לשביעית היינו דוקא לחומרא כגון אם חנט שביעית ונקט בשמינית א"י י"ל אע"ג דאחריו גדל על
כל מים אין לנו לחלקו מדיון שאר אילנות לענין שביעית כיון דלענין ערלה ורבעי לא חלקו מורה משאר אילנות ודרכה דגורן ויקב
לירקות אחת ולא לאחריו ומכ"מ לענין מעשר שהוא דרבנן תקנו חכמים אחר לקיטתו עיסורו הוא"ל וגדל על כל מים כירק וא"י
אחרי לא חשיב שהאחריו שוה לאילן כלל ואם שאלו כללים בכרס וליחשז דשוה לאילן בארבע דרכים וי"ל לא שוה לאילן לאילן לילך
בזה חנטה ולירק בזה חנטה: וא"ת אחרי לא חשיב ששוה לירק בשני דרכים כגון לענין פיהא דלא מיחייב אחריו בפיהא משום דאין
לקיטתו כאחד דלענין פיהא צעין לקיטתו כאחד"י ומהאי טעמא ממעטין תאניה בפרק כלל גדול (שם דף סה). ובפרק מקום שנהגו
(פסחים דף טו). וצריך נמי אין פיהא מתנהגת דאין כלל דבר המתקיים כדאיתא התם וי"ל כיון דאיכא אילנות טובה שאין חייבין בפיהא
וכגון האוב והחורבים השונים במסכת פיהא (פ"א משנה ה') לא שייך למינהי שוה לירק ומהאי טעמא נמי לא קאמר שוה לירק לענין
ביכורים (ו) שאין ביכורים אלא משענה מינין כדאיתא בספרי אס כן שוה נמי לשאר אילנות: א"ל א"ת ואלא בבהמה. פ"י (ו) לענין
הרבעה משום דמספקא לן אי מין חיה אי מין בהמה הוא הקשה ה"ר אליעזר ל"מ"ד (חולין דף פ). כ"י ציה בפני עצמו הוא מאי איריא
משום דמספקא לן כ"י אפילו ידעין דחיה היא לא מרביעין עליה חיה אחרת דאין מרביעין איל על צ"י וי"ל דאיתא כ"מ"ד (שם) כ"י זה
הבא מן התייש ומן הכזייה ומספקא לן אי חוששין לזרע האב או לא דאי הוא אחר דאין חוששין היינו מרביעין עליה צ"י:

ואשר בפחות מש"פ א"מ מקניא נפשה. פ"י כגונטרס משום דגנאי הוא לה הילכך בטיל לה תורת חליפין בקידושין ואפילו בכלי שיש
בה ש"פ אי ייחז לה בתורת חליפין וקשה לר"מ דא"כ פטטה ידה וקבלה מתקדש בפחות מש"פ ועוד כיון דתלי טעמא משום
דגנאי הוא לה א"כ אחרי לא פריך בגמרא בנתיב דרבי ינאי דקפדו אנפשייהו ולא מקדשי בפחות מתקדש דדינרי כ"י. כי היכי דפריך
לקמן (דף י"ב). אמילתיה דצ"ש ועוד קשה כיון דס"ד השתא למגמר קניי אשה מקניי שדה א"כ אשה נמי תקני בחזקה כמו שדה ועוד
ללקמן (דף ה'). צ"י בגמ' בשטר מנלן ומאי צ"י ליגמר משדה לכך נראה לר"מ דגרסי' בפחות משום פרוטה לא מקניא ולא גרס נפשה
דלא בקפידה תליא מילתא אלא ה"ט משום דגמר קניא קניא משדה עפרון דכתיב ביה כסף ובפחות משום פרוטה לא מיקרי כסף והמקשה
שהקשה תחילה ואימא ה"ט בשטר וחזקה לא הקשה דהא פשיטא דלא גמרין קניא לעשות אשה ככל עמיני שדה ולהכי מציעא לן לקמן
בשטר מנלן דלא גמרין משדה אלא לכסף דוקא דכתיב ביה קניא ולא פריך מחליפין אלא משום דהוי ענין כסף דקרא שיש בהם שוה פרוטה"
והכי פירושו ואימא ה"ט שתקנה אשה בחליפין כשיש באותם חליפין שוה פרוטה ענין כסף דקרא טפי משטר שיש בו שוה פרוטה דא"כ שישוה
השטר פרוטה כדאמרין גיטין (דף ב'). כתבו על איסורי הגאה כשרי אכל חליפין דשוה פרוטה דומין לכסף ומשני חליפין אימננו בפחות משום
פרוטה וא"כ אינם מטעם כסף אלא קנין אחר הוא"ל וא"ת היכי כ"ד דליף משדה עפרון שתקנה אשה בחליפין והא שדה עפרון גופא לא מיקני
בחליפין דלא מזני חליפין לעובד כוכבים דהא אמרין בבבבבות (דף ג'). מדשכרל בחדל עובד כוכבים נמי בחדל"י וי"ל דהיינו לזר מחליפין דומיל
דישראל בחדל וה"ק מדשכרל בחדל קנין חדש בן מחליפין שם בשניהם" וכן משמע לקמן (דף ה'). ג"י נמכר לעובד כוכבים ממקום מקנהו
בכסף נקנה ואין נקנה בתורת תבואה וכלים ומאי ניהו חליפין ש"מ דשאר דברים נקנין בחליפין לעובד כוכבים וכן היה רגיל ר"ת לשלוח
הרשאה ביד עובד כוכבים והיה מקנה בחליפין ומיהו בזה לר"י לומר שלא לכתוב וקנינה מיניה דאין שליחות וזכיה לעובד כוכבים כדאמרין
בפרק [משמין] דבבא מיעא (דף ע"א): אלא וקנה העובד כוכבים כתבין ואם תאמר אס כן כיון דפשיטא לן דאשה לא מקניא בחליפין
אחרי

ח א מ"י פ"ב מ"ח
טורות הל"י:
ב [מ"י פ"ב מ"ח]
הלכה ה טו"ש מ"ח סי'
קל סעיף א':
ג [מ"י פ"ב מ"ח]
סי' מ"ח סעיף ב':

תוס' ר"י חזקן

על כל מים. אית דמפרשי
אפילו אין מי נשמים.
ועיקר הפירוש הוא על כל
מים שיבאו אליו, אין מים
מזיקים אותם כלל. דתנן
כ"י וכו'. בכבדוס פ"ק ב'
[מ"ח] ה"א שניה.
פלוגתא. שחלוק בענין.
חופה. שאם מסרה לחופה
לשם קדושין לא מהני.
ולרב חזקא דאמר. לקמן
[ה]. חליפין. קנין
סודר. משרה עפרון. לקמן
[ד]. ב'. בפחות משוה
פרוטה. דקיל"י [כ"מ] מו.
א' קנין ככלי אע"פ שאין
בו שוה פרוטה.